

Stvoření světa

biblické příběhy · zajímavé pokusy
kreativní tvoření · zábavné hry a úkoly

bambóok

Malvina Miklós

Stvoření světa

biblické příběhy – zajímavé pokusy – kreativní tvoření – zábavné hry a úkoly

Ilustrace László Újvárosi, Éva Csobán

Přeloženo z anglického originálu The First Rainbow – Old Testament Stories for Children
vydaného v roce 2014 nakladatelstvím Graph-Art

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou Bambook

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

jako svou 6728. publikaci

Překlad Eva Kadlecová

Odpovědná redaktorka Magdalena Jimelová

Sazba Šimon Jimel

První vydání, Praha 2017

Vytiskla tiskárna TNM print, s.r.o.

Copyright © 2014 by Graph-Art

© Grada Publishing, a.s., 2017

Translation © Eva Kadlecová, 2017

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

ISBN 978-80-271-9828-3 (pdf)

ISBN 978-80-271-0266-2 (print)

Stvoření světa

biblické příběhy • zajímavé pokusy
kreativní tvoření • zábavné hry a úkoly

Kdysi velmi, velmi dávno, snad před statisíci nebo dokonce před miliardami let, nebylo nic. Nebyl čas a nebyli lidé, nebyli dospělí a nebyli ani kluci a holky. Ani svět neexistoval. Nebyly jezera ani potoky, kopce ani údolí. Nebyly květiny. Nikde nebyl ani jediný maličký obláček. Jen nekonečná prázdnota, kterou znal pouze Bůh. Byl v ní, a všude kolem něj panovaly klid a mír, radost a dobrá nálada.

„Vidíte, jak je to všechno krásné a úžasné?“ zeptal se andělů, kteří žili spolu s ním. „Ale nechci si to nechávat pro sebe jen proto, že jsem Bůh. Stvořím svět a podělím se v něm o své poklady: veselost, klid, mír, krásu a lásku...“

„Svět? Co to může být?“ podívali se po sobě andělci.

„Uvidíte. Přemýšlím o tom už dlouho a všechno jsem to vymyslel,“ odpověděl Bůh.

„A až stvoříš ten svět, co budeme dělat?“ ptali se andělé.

„Najdeme si v něm přátele a spolu a s láskou učiníme ten svět ještě krásnějším.“

Země, místo, kde žiješ i ty

Víš, že když v televizi o někom říkají, že je to nejrychlejší člověk na světě, mluví ve skutečnosti o nejrychlejšímu člověku na Zemi? Celý svět je totiž mnohem, mnohem větší než jen Země. A přitom sama Země je tak obrovská!

Země je právě tak akorát vzdálená od Slunce. Na Zemi není ani příliš chladno, ani příliš horko.

Vzduch okolo naší planety je plný životadárného kyslíku.

Na Zemi je spousta vody. Voda je jedna z nezákladnějších věcí potřebných k životu.

Díky zemské přitažlivosti nespadnou do vesmíru ani lidé, kteří žijí „vzhůru nohama“ na opačné straně zeměkoule než ty.

Přesvědč se na vlastní oči!

Tady je důkaz! Při tomto jednoduchém pokusu můžeš dokázat, že i vzduch, který není vidět, něco váží.

Budeš potřebovat:

šatní ramínko, 2 stejně velké balónek, 2 stejně velké kolíčky na prádlo

1. Na každou stranu ramínka připevni kolíčkem jeden balónek. Pověš ramínko na tyč a ujisti se, že visí vodorovně.

2. Sundej jeden balónek, ale kolíček nech na místě.

3. Nafoukni balónek a připevni ho kolíčkem zpátky k ramínku. Co se stane?

Vytvoř si svůj vlastní svět!

Najdi si velikou kartónovou krabici a podívej se dovnitř. Na počátku svět vypadal jako vnitřek veliké zavřené krabice. Byl tmavý a prázdný.

A pak to přišlo! V první den stvoření světa se Bůh pustil do té ohromné práce. Neměl kladivo, kouzelný proutek ani jiné nástroje. Prostě se jen rozhodl a pronesl: „Chtěl bych, aby bylo světlo.“ A jakmile to vyslovil, černá tma se změnila v jasné světlo. „Ty jsi den,“ řekl potěšený Pán jiskřivému světlu, „a tobě budeme říkat noc,“ oznámil tmě. „To by pro první den stačilo,“ zatleskal. Druhý den se rozhlédl a spatřil zvířené vody, a tak se opět pustil do práce. „Té vody je až příliš. Ale nebojte se. Než se setmí, dám to s ní do pořádku.“ Rozdělil vody na dešťové mraky nahoře a nekonečné vlny dole. Mezi oceány, řekami, jezery a zurčícími potoky se objevila země. Všemu, co bylo nad hlavou, řekl: „Ty jsi nebe.“ A zemi pod nohama řekl: „Ty jsi země.“ Rozlehlým vodám dal jméno moře. Měl radost, že už je dělí i země. To všechno se událo druhého dne.

Sůl života

Sůl používáme k přípravě jídel, aby byla chutnější. Většina soli se nachází v mořích. Mořská sůl je velmi hodnotná a někdy se jí přezdívá „bílé zlato“. Víš, jak se dá získat sůl z mořské vody?

Když se astronauti dívají z vesmíru dolů na Zemi, vidí ji obklopenou zvířenými mračny. Pod nimi se ukrývají modrá moře a oceány. Z takové výšky vypadá Země hladounká jako kulečnicková koule. Ale ve skutečnosti není: z jejího povrchu vyrůstají kopce a hory, z nichž některé sahají až vysoko do nebe.

Vykopají se kanály, které odvedou mořskou vodu do mělkých nádrží blízko u břehu. Slunečním žářem a větrem se pak voda vypaří a v nádržích zůstane jen sůl.

Vzniklá sůl se uhrabe a ještě vysuší. Potom se může odvézt a používat.

Pojd' si hrát!

Kreslicí špalek

Budeš potřebovat:

- dospělého pomocníka!
- asi 30 centimetrů dlouhý, poměrně tlustý špalek
- 8-10 hřebíků nebo šroubů s velkou hlavičkou
- 2 metry silného motouzu

Zatlučte do špalku hřebíky. Jejich hlavičky by měly trochu vykukovat, aby zanechávaly v písku stopu.

Víš, co všechno se dá dělat s hromádkou vlhkého písku? Můžeš z něj dělat „bábovky“ nebo postavit celý hrad. Můžeš také do písku ukryt kámen a zanechat tajnou značku, aby ho našli hledači pokladů. Ale mnohem větší zábava je vyrobit si kreslicí špalek! Když tě přestane bavit hraní, můžeš s ním nakreslit do písku obra nebo všemožné vzory a ornamenty.

Použij oblíbené barvy a namaluj do vnitřku krabice vodu a zemi.

Třetího dne Bůh řekl: „Je to dobré, ale oč by byl svět krásnější, kdyby horská úbočí nebyla tak šedivá a údolí tak holá.“ Na chvíli se zamyslel a potom pokračoval: „Ať rostou stromy a ať nesou ovoce, šťavnaté hrušky, švestky a meruňky. Ať na lučinách rozkvétají překrásné květiny a ať se zrodí plazivé rostliny, divoké liány i kaktusy, lekníny i dýně...“ Do večera třetího dne byla země pokrytá rostlinami, roviny zdobily barevné okvětní plátky a pole byla úrodná a lesy plné zelených stromů. Stvořitel s potěšením vdechl vzduch, který od toho dne naplňovala vůně květin a rozpuku. Pán se nemohl ani dočkat čtvrtého dne. A když se konečně rozbřeslo, řekl: „Ať jsou na nebi světla. Slunce ať svítí ve dne a stříbrný měsíc a hvězdy ať září v noci. Ať jsou znamením, jak plyne čas, ať určují dny, měsíce, roky a roční období.“ A tak se stalo, přesně jak Bůh chtěl.

Semínka

Bohu se nechtělo začínat znovu a znovu, pokaždé když nějaká květina zvadne, a tak vymyslel úžasnou věc. Vložil do rostlin semínka a do semínek nový život. A od té doby z melounových semínek vyrůstaly melouny a ze semínek hrášku vyrůstal hrášek. Tak to na světě chodí dodnes.

Přesvědč se na vlastní oči!

Olympiáda slunečnicových semínek

Prohlédni si tato semínka. Tolik různých tvarů a barev! Semínko máku je tak maličké, že je sotva vidět. Najdeš ho? Porovnej kuličku hrášku s kokosovým ořechem.

Postav do krabice květináč s květinami a po stranách krabice nakresli stromy, keře a nejrůznější rostliny. A nezapomeň přidat na nebe slunce, měsíc a hvězdičky.

Vezmi tři květináče a do každého zasaď dvě nebo tři slunečnicová semínka. Postav květináče vedle sebe a každý den je zalévej. Až vyklíčí, můžeš jim uspořádat závody v růstu! Nakonec změř výšku vítězné slunečnice a porovnej ji s vlastní výškou. Kolik let ti trvalo takhle vyrůstat? A jak dlouho to trvalo slunečnici?

Pátého dne zavládlo na světě hluboké ticho. Jen listí šelestilo, když zafoukal větřík, a tu a tam se ozvala rána, jak se po horském úbočí svezl kus kamene. „Je tu tak nějak smutno. Ale ještě jsem neskončil. Pořád mě čeká spousta práce,“ pomyslel si Stvořitel a hned se do toho dal. Nejprve se obrátil k oceánům a dotkl se jich. „Ať se moře hemží mořskými živočichy a rybami,“ přikázal. Potom se podíval vzhůru na nebe a pokynul do vzduchu. „Ať se v oblacích prohánějí cvrlikající ptáci. A ať jsou na Zemi všechny druhy zvířat, velkých i malých,“ řekl. A stalo se. Pole a lesy, řeky a jezera zaplnila nejrůznější stvoření, aby v nich skákala a kráčela, plazila se a lezla, třepotala se i snášela, brouzdala, létala, kroutila se i cválala. Ticho naplnil řev lvů a kozí mečení, skřehotání papoušků, čapí klapání i sloní troubení. Bůh radostně naslouchal jejich veselému švitoření.

Říše zvířat

Jen si představ, jak nudný by byl život bez zvířat. Nebo kdyby Bůh stvořil jen klokany, a ti by poskakovali úplně všude! Zvířecí říše je však našťastí daleko rozmanitější.

Papuchalkovi chocholátému v době páření narostou po obou stranách hlavy bílé chocholky a zobák se mu rozzáří rudou barvou, aby zaujal svou nastávající.

Nejvyšším suchozemským zvířetem je žirafa, nejtěžším zase slon. Žirafu a slona přehlédneš jen těžko. Zato mnoho dalších zvířat je mnohem obtížnější spatřit.

Ježovka strukovitá žije v moři. Její rudohnědé ostny zanechávají stopy na kamelech a dá se s nimi dokonce kreslit!

Tyto hezounké vosy se jmenují jízlivky. V angličtině mají přezdívku „hrnčířky“, protože si z hliněných kuliček o velikosti lískového oříšku stavějí hnízda připomínající tvarem džbán.

Přesvědč se na vlastní oči!

Budeš potřebovat:

- několik chrpových květů
- mraveniště

Polož chrpy na vršek mraveniště. Po chvíli se na modrých okvětních lístcích květin začnou objevovat malé červené tečky a za nějakou dobu změní celé květy barvu na světle červenou.

Nyní na pár minut polož nad mraveniště ruku a pak si k ní přičichni – cítíš to? To je pach kyseliny mravenčí, díky níž květy změnily barvu.

Mravenci jsou maličká stvoření. Nemají ostré drápy ani špičaté zobáky. Jak tedy dokážou zahnat hladové vetřelce? Když je potřeba, vystříknou z břicha dráždivou kyselinu mravenčí.

Malířský ateliér

Tělo pipy americké je téměř ploché. Pipa je nemotor-
ný lezec a doprovází ji nepříjemný zápach. Když však přijde na mateřství, jsou tyto žáby nepřekonatelné. Matčina vajíčka se proměňují v malé žabičky pod kůží na jejich zádech. Nosit takto stovku nezbedných pulců musí být opravdu těžké!

Pokud máš doma pejska, kočku nebo želvu, pusť je na chvíli do světa, který vytváříš.

Šestého dne se Bůh usmál, když pohlédl na všechno, co už stvořil. „Ano, všechno je téměř dokonalé,“ přikývl spokojeně. A potom si pomyslel: „Teď je čas, abych celý ten nový svět někomu předal. Ale komu? Žirafě? Ta by okousala všechno zelené. Krokodýloví? Ne, ten by slupnul úplně všechno. Ne. Místo toho stvořím člověka. Jestli bude podobný jako já, bude se mu líbit svět, který jsem vytvořil. Budeme si hodně povídat a potom svěřím všechny ryby, ptáky, rostliny a všechno živé do jeho péče.“

Bůh se sklonil k zemi a nabral hrst prachu. Vymodeloval ho a vytvaroval do podoby postavy. Nejprve postavička jen stála v trávě bez života. Ale potom ji Bůh zvedl do dlaně a vdechl do ní život. „Pojď,“ řekl vlídně. Adam, jak Bůh člověka pojmenoval, se protáhl a vydal se za ním. Bůh ho odvedl do rajske zahrady.

„Podívej se na to nádherné místo. To bude tvůj domov,“ ukázal Bůh zahradu Adamovi. Adam do překrásné zahrady s radostí vstoupil. Bylo tu vše, co Bůh stvořil: zvířata, ovoce, květiny a všechny ty báječné věci.

Další den, ten sedmý, Stvořitel odpočíval. Jeho práce byla hotová; stvoření světa dokonáno.

Já jsem taky člověk!

Taky miluješ zmrzlinu jako všechny ty děti na obrázku, že ano?

Bůh stvořil člověka k obrazu svému a podle vlastní podoby. Znamená to, že má Bůh hnědé vlasy a světlou kůži? Má snad rád špenát? Nebo ho nesnáší? No, na tom vlastně vůbec nezáleží! Bůh totiž svěřil svět lidstvu, aby se o něj staralo místo něj, se stejnou láskou, s jakou ho on stvořil.

A teď si představ, že máš kouzelnou gumu a můžeš z obrázku vygumovat kornouty, které drží v ruce. Myslíš, že by se na tebe rozzlobily? Jistě že ne! Smály by se stejně jako předtím. Nejsou to opravdové děti; jen tak vypadají.

To jen ty se můžeš cítit šťastně nebo smutně, těšit se nebo snít – jako všichni opravdoví lidé.

Pojďme si hrát!

Jeden bude dělat sochaře a druhý bude představovat sochu.

Nyní zavažte sochaři oči. Kamarád, který hraje sochu, zaujme nějakou pozici. Například zavře oči, chytí se za ucho a stoupne si na jednu nohu.

Potom musí sochař poslepu ohmatat sochu a pokusit se napodobit její pozici.

Je-li sochař úspěšný, může hra začít znovu od začátku. Pravidelně se střídáte!

Nezapomeň přidat do krabice i sebe! Potom můžeš přikreslit své kamarády a rodinu.

Když Adam vstoupil do rajske zahrady, obklopila ho zvedavá zvirata. „Kdo jste?“ ptal se jich. Ale zvirátka si ho jen mlčky prohlížela.
„Zvirata neumějí mluvit,“ vysvětlil mu Bůh.
„Takže umím víc než zvirata?“ zeptal se Adam.
„Ano, umíš mluvit. To hmyz, ptáci, motýli ani žádné jiné stvoření neumí. Proto jim budeš dávat jména, místo aby dávala jména ona tobě.“
Adam se nadšeně pustil do svého nového důležitého úkolu.
„Tobě dám jméno tučňák a ty se budeš jmenovat klokan. Ty budeš perlička a ty se budeš jmenovat...“ A tak Adam pokračoval, dokud nepojmenoval všechna zvirátka od nejmenších až po ta největší.

Dej mi pac!

Posaď si pejska proti sobě.

Vezmi do levé ruky jeho oblíbenou hračku tak, aby na ni pejsek viděl. Můžeš mu ji dokonce dát očichat, ale zatím mu ji nedávej.

Klekni si před pejska a natáhni pravou ruku, aby na ni mohl položit tlapku.

Pejska bude nejspíš více zajímat hračka, ale protože ji zatím nedostal, dříve nebo později se pokusí pohnout tlapkou, aby se k hračce dostal.

Pes je velmi chytré a věrné stvoření. Psi rádi tráví veškerý čas se svým pánem. Pán dává psovi jméno a učí ho chovat se tak, jak by měl. Například kdy být tiše, kdy trpělivě čekat a kdy dávat pac.

Právě v tu chvíli se jeho tlapky lehce dotkni nebo ji velmi krátce podrž (jako když si chceš s pejskem potrást rukou) a současně mu ihned dej hračku jako odměnu!

Poznáš, jaké zvířátko předvádějí děti na obrázku?

Pojďme si hrát!

Dětská šaráda

Kdo jsem?

Zoubky mám jak jehličky,
drápky jako špendlíčky.
Smetanou mě potěšíš,
ale stejně: myš je myš!

Obouvám se na celý rok,
„Íhahá!“, cval a hop a skok!

Jehelníček nosím na zádech,
ušíť však neumím ani steh!

Dalšího dne se Adam jen tak procházel po klidné, pokojné zahradě. Vesele poskaloval z kamene na kámen v proudu zurčícího potůčku. Potom napodoboval pyšné vykračování krásného páva. Odpoledne skotačil se lvíčaty a proběhl se s jeleny. Když dostal hlad, utrl si zralé bobule z keřů červeného rybízu. Měl se zkrátka krásně, ale potom, třetího dne, se začal nudit. Bůh si uvědomil, že pro Adama není dobré být sám. A tak k němu promluvil:

„Stvořím ti někoho, abys nebyl tak sám.“

Adam o tom hodně přemýšlel, ale ať se snažil, jak se snažil, nedovedl si představit, jak by jeho nový společník mohl vypadat. Nemusel však dumat dlouho, protože Pán Adama uvedl do hlubokého spánku. Když spal, vyňal mu Bůh z boku jedno žebro. A z něj vyrobil Evu.

„Ach, jak nádhernou tě Bůh stvořil. Vypadáš snad ještě lépe než já,“ zaradoval se Adam, když zase otevřel oči.

Eva se na něj laskavě usmála. Bůh si zhluboka povzdechl a potom řekl: „Buďte šťastní. Mějte spolu hodně dětí a žijte moudře na tomto světě.“

Kluci a holky

Víš o tom, že kluci často snáze najdou cestu z neznámé budovy a lépe se vyznají v mapách? Naopak většina holek zase úhledněji píše, rychleji plní školní úlohy a ochotněji mluví před jinými lidmi. Kluci dovedou úžasně nakreslit jízdní kolo, zato z holek jsou zpravidla báječné módní návrhářky.

Pojďme si hrát!

Budeš potřebovat:
• místo, kde roste jitrocel

Jedno? Dvě? Tři?

Holky často rády hádají, kolik asi budou mít dětí, až vyrostou. Jednou z možností je tato hra s lístky jitrocele.

Utrhni jeden lístek a spočítej, kolik žilek se na něm sbíhá. Tolik budeš mít dětí!

Květinová koruna

Natrhej si několik květin i se stonky, ale kořínky nech v zemi, aby rostlinky mohly dál růst.

Vyrob z papíru tak velkou korunku, aby ti pěkně držela na hlavě.

Zvenčí ji natři lepidlem a přilep k ní kvítky!

Kolik obličejů se ukrývá v obrázku? Na první pohled se zdá, že je to děvče. Nyní si vezmi zrcátko a postav ho na výšku doprostřed obličeje. Prohlédni si výsledný obrázek. Potom zrcátko otoč na druhou stranu a podívej se znovu.

Adam a Eva si od samého začátku výborně rozuměli. Bůh byl jejich nejlepší přítel a žili v míru se zvířaty. Starali se o zahradu. Když dostali žízeň nebo hlad, najedli se medově sladkého ovoce rajské zahrady. Byl tu jen jediný strom, ze kterého nesměli jíst: stál přímo uprostřed zahrady. Adam si pamatoval, že mu Bůh řekl, aby jeho ovoce nikdy nejedl. Stalo se to hned první den, když ho Bůh prováděl po jeho novém domově.

„Smíš jíst ovoce všech stromů kromě stromu poznání dobra a zla,“ vyprávěl Adam Evě, když si chtěla z rozložitých větví utrhnout lákavé zralé plody. „Pojď, natrháme si místo toho jahody!“ vyzval ji a vedl ji za ruku na místo, kde rostly.

„Nic jiného nám Bůh nezakázal, tak proč nám nedovolí tohle?“ divila se Eva, ale šla za Adamem.

„Protože nechce, abychom zemřeli.“

„Zemřeli? Co to znamená? Kdo kdy o něčem takovém slyšel?“ vrtěla hlavou Eva. Vůbec tomu nerozuměla.

Ovoce ze zahrady

Často se říká, že zakázaným ovocem byla jablka, ale někdo si myslí, že zakázaný strom byl fíkovník. Jaká je tedy pravda? Bůh si myslel, že je lepší to neříkat. Proto druh ovoce na zakázaném stromě poznání zřejmě není tak důležitý!

Ovoce jedí rádi nejen lidé, ale také někteří ptáci a hmyz. Špačci sbírají kuličky hroznového vína, američtí brouci zlatohlávci zase pojídají broskve.

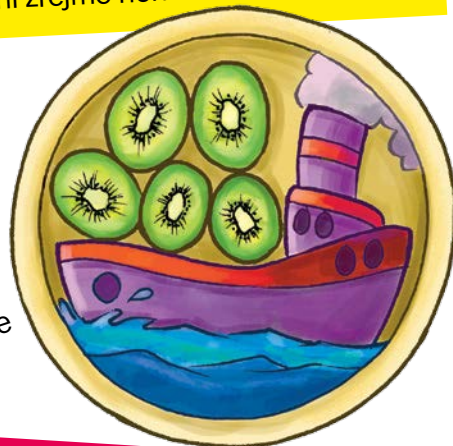
Ovocný lev

Nakreslí doprostřed papírového talíře lvi obličej. Použij třešeň nebo švestku jako čenich a hřívu vykouzli z plátků broskve nebo jablka.

Kiwi náklad

Nakreslí doprostřed papírového talíře nákladní loď brázdící oceán. Potom ji nalož plátky kiwi a dalšího ovoce podle libosti.

Ovocná tiskárna

Vyrob si balicí papír s hruškovým vzorem! Rozkroj hrušku napůl a odstraň jádérka. Polovinu hrušky natři libovolnou barvou a pak ji pevně přitiskni na papír.

Vyrob si dobrotu!

Nepečený malinový piškot

Budeš potřebovat:

- 300 g sýra cottage
- 100 g malin
- 4 polévkové lžíce cukru
- 1 balíček podlouhlých (cukrářských) piškotů
- 3 dl mléka

Opatrně smíchej sýr cottage, maliny a cukr.

Pokryj vrstvu piškotů vrstvou krémové směsi. Tu pak zakryj další vrstvou piškotů.

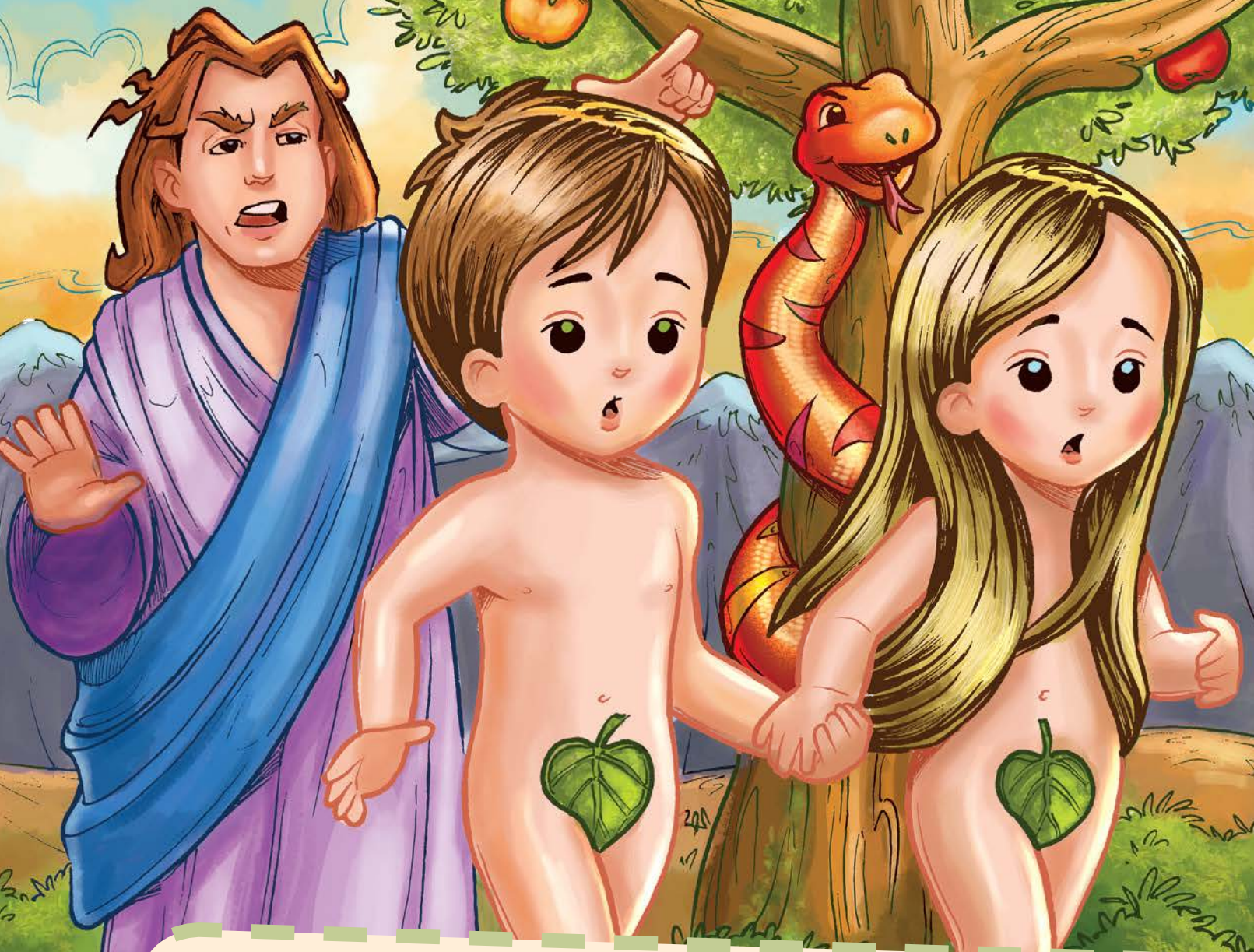
Střídej vrstvy, dokud nespotebuješ všechny suroviny.

Dno a boky kulaté misky vylož cukrářskými piškoty namočenými do mléka.

Dej mísu na několik hodin do chladničky a před podáváním ji vyklop na plochý talíř.

Dobrou chuť!

V zahradě žil také had, který žárlil, protože Bůh Adama a Evu tolik miloval. „Proč neochutnáte ovoce z toho stromu? Dozvíte se věci, o kterých jste doteď neměli ani ponětí,“ zasyčel had na Evu, když byl Adam právě pryč. „Copak jsi neslyšel, že nám Bůh řekl, že ho nesmíme jíst? Nemám vůbec chuť ho ochutnat, tak se mě nesnaž přesvědčit. Nebudu ho jíst,“ nedala se Eva a dupla si přitom nožkou. „A vy věříte všemu, co vám Bůh říká?“ naléhal záłudný had a kroutil se přitom tam a onam. „Že byste umřeli? Řekl vám to jen proto, že nechce, abyste věděli, co dělá. Co je to závist. A hněv. A odplata, pýcha, domýšlivost a lakomství,“ syčel had. „O čem to mluvíš? To zní zajímavě... Co to všechno znamená? Bůh všechny tyhle věci zná?“ Evi se zmocnila zvědavost a přistoupila ke stromu. Utrhla si z nízké větve jeden plod a zakousla se do něj. Právě v tu chvíli přišel Adam. „Je tedy vynikající. Nevím, proč bychom ho neměli jíst,“ prohlásila Eva a nabídla Adamovi. Ten také ochutnal. Najednou se cítil tak nějak podivně a začal mít strach... V tu chvíli se dala gazela na útěk, protože se bála lva, který na ni zavrčel. Bůh hned věděl, kolik uhodilo, a byl velmi smutný, že ho Adam a Eva neposlechli. A tak museli z překrásné zahrady odejít. Stvořitel za nimi zavřel brány rajské zahrady. A na cestu ke stromu poznání dobra a zla postavil anděla s planoucím mečem, aby ji střežil.